

Měsíčník Rekodifikace & Praxe: Žaloba na určení hranice mezi pozemky v NOZ

eFocus

Občanský zákoník z roku 1964, stejně jako jiné právní předpisy, až dosud postrádal řešení sporu o hranice mezi sousedními pozemky v případech, že tyto hranice již nebylo možné z různých důvodů objektivně určit. Žaloba na určení nejasných hranic je přitom tradičním institutem, který znalo již římské právo a také obecný zákoník občanský z roku 1811. Po roce 1950 již upravena nebyla, patrně i proto, že význam vlastnických hranic poklesl a důležitosti nabyly hranice užívání pozemků. Tento nedostatek bohužel nenapravily ani pozdější novely občanského zákoníku, včetně těch, které byly přijaty po roce 1989.

To vedlo ke sporům o to, jak v případech objektivně neurčitelných hranic postupovat. Soudní praxe nakonec dospěla k závěru, že určit hranici lze jen nepřímou, prostřednictvím žaloby na určení vlastnictví k pozemku, a to jen tam, kde je hranice objektivně zjistitelná. Otázka, jak postupovat tam, kde hranici nebylo možné objektivně určit, zůstala otevřená.

Autor článku, soudce Nejvyššího soudu ČR, přináší ve svém článku na danou problematiku pohled optikou o. s. ř. a NOZ, jehož § 1028 **nově** zakotvuje, že: „Jsou-li hranice mezi pozemky neznatelné nebo pochybné, má každý soused právo požadovat, aby je soud určil podle poslední pokojné držby. Nelze-li ji zjistit, určí soud hranici podle slušného uvážení.“

Problém nejasné hranice lze – stejně jako doposud – rozdělit na dva samostatné problémy, z nichž každý má jiné řešení. V úvahu přicházejí dva typy žalob.

Tam, kde hranice je mezi sousedy subjektivně sporná, ale objektivně lze po provedeném dokazování její průběh určit, jde o „určení“ hranice mezi pozemky; problém se řeší **určovací žalobu** na určení vlastnického práva k vymezenému pozemku [§ 80 písm. c) o. s. ř.]; rozsudek je deklaratorní.

Tam, kde hranici již zjistit nelze, je třeba žalovat na její **„stanovení“**; tato žaloba se opírá o § 1028 NOZ, rozsudek je konstitutivní. Zákon v tomto ustanovení ovšem tyto případy nijak nerozlišuje; nicméně z povahy věci se podává, že jiný postup není možný.

Autor dále rozebírá jednotlivě jak žalobu na určení sporné hranice mezi pozemky, tak i žalobu o stanovení hranice mezi pozemky, ale také otázku jejich vztahu, neboť se – i vzhledem k (nepříliš šťastné) formulaci § 1028 – může zdát, že jde o stejné nároky, ale není tomu tak.

Upozorňuje také na to, že bude třeba klást důraz na poučovací povinnost soudů. Věc je totiž tak složitá, že nepochybně bude působit potíže – každá z uvedených žalob se opírá o částečně jiný skutkový stav a o jinou právní normu (určení hranice x její stanovení), a v případě, že žalobce se v důsledku vývoje dokazování bude domáhat něčeho jiného, než původně (stanovení objektivně nezjistitelné hranice namísto určení, kudy vlastnická hranice vede, nebo naopak), půjde o změnu žaloby podle § 95 o. s. ř. Autor zastává názor, že soud by měl v zásadě tuto změnu připustit.

Žaloba na určení hranice mezi pozemky v NOZ

autor: JUDr. Jiří Spáčil, CSc.

[Rekodifikace & Praxe](#) č. 11/2013

nakladatelství Wolters Kluwer

Časopis Rekodifikace & Praxe může objednat >>> [zde](#).

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Růst cen v rakouských lyžařských regionech: proč se Alpy neřídí logikou běžného rezidenčního trhu](#)
- [Význam specializovaného vzdělávání v oblasti obchodního práva v době rostoucí regulatorní náročnosti podnikání](#)
- [Lukáš Vacek a Peter Perniš novými vedoucími advokáty Aegis Law](#)
- [endors staví advokacii na pozornosti již deset let. Výročí oslaví 10 událostmi pro klienty](#)
- [Mezinárodní advokátní kancelář bpv BRAUN PARTNERS slavila 20 let](#)
- [Prémiový rezidenční komplex Bakers Court přináší na realitní trh komfortní bydlení s 5* službami](#)
- [ESG Simple jako praktická opora pro ESG reporting malých a středních podniků](#)
- [Partner BBH Tomáš Sedláček obdržel prestižní ocenění „Lawyer of the Year“ na IFLR Europe Awards 2026 v Londýně](#)
- [LEAGLE.ONE: Kdo pomůže dětem vybrat správnou cestu, když dnešní profese zítra nemusí existovat?](#)
- [Jindřich Fuka novým advokátem Aegis Law](#)
- [LEAGLE.ONE: Advokacie po nástupu AI: Kdo se přizpůsobí, získá náskok. Kdo ne, může zůstat pozadu](#)